

Markéta Hejkalová: Láska z Laponska

"Objevila se i hypotéza, podle níž by Božena Němcová mohla být dítětem paní kněžny z Babičky Kateřiny Zaháňské a finského diplomata Gustava Mořice Armfeltu." Na tuto větu padl mladé vědkyni Kateřině zrak při bloudění po internetových stránkách. Cílem bylo najít téma dizertační práce, které by vedoucí konečně schválil. Práce nesměla být konjunkturální, kompilační, ani kvaziargumentační. Jako by byl alergický na všechna slova začínající písmenem k. Možná proto byl alergický i na ni - taky začínala na k.

Nedočetla, jestli hypotéza byla přijata nebo vyvrácena, nezaujalo ji jméno nejznámější české spisovatelky a už vůbec ne neznámého finského diplomata. Do očí ji udeřilo jiné slovo: dítě! V poslední době Kateřina skoro na nic jiného nemyslela. Kompilace, konference, konzultace... všechna ta cizí slova ustupovala z cesty jednomu obyčejnému českému: Dítě. Mimino. Děťátko. Chci mít dítě, říkala si Kateřina, když se ráno probouzela a večer usínala. Chtěla přivést na svět nového člověka a vychovat ho, ale hlavně chtěla někoho, komu bude moct dát všechnu svou lásku a něhu.

Měla jí na rozdávání, ale chyběl příjemce. Kočka Bety se počítat nedala, i když byla přítulná a mazlivá. Chyběl tatínek budoucího dítěte. Kateřinin současný partner Gustav o tu roli nestál - tatínkem už byl, jak Kateřina věděla od začátku jejich takzvaného vztahu. Nestál ani o roli Kateřinina oficiálního přítele a už vůbec ne manžela - protože manželem pořád ještě byl. Tenhle bezvýznamný detail se Kateřina dozvěděla teprve nedávno a náhodou. Gustav té náhodě říkal nedopatření. Jeho manželství bylo už dávno naprosto formální, vlastně vždycky, tak proč by měl ztrácet čas a energii s další formalitou, rozvodem? O případné nové svatbě ani nemluvě, to už by těch formalit bylo opravdu moc. Kateřina netrvala na rozvodu a netoužila po nové svatbě. Chtěla dítě. Ještě jí nebylo ani třicet, ale možná už tu a tam zaslechla tikání biologických hodin, a mrzelo ji, že Gustav o dítě nestojí, stejně jako nestojí o její lásku a něhu.

Stál o její tělo. V začátcích jejich takzvaného vztahu skoro pořád, dokonce i uprostřed dne, v konzultačních hodinách na pohovce v kabinetě, kam zpoza tenkých dveří doléhalo chichotání a pištění mladých studentek. Teď už o její tělo stál méně. Občas. V pondělí po víkendu a v pátek před víkendem, chodil k ní po práci na jedno rychlé číslo, tak jako jiní muži chodí na jedno rychlé pivo. Někdy chodil i ve středu. Pil víno (její) a dlouze rozprávěl o matematické lingvistice, kterou považoval za mnohem prestižnější a náročnější disciplínu, než je Kateřinina literární věda. Ano, dokonce ohrnuje nos i nad svým oborem, řekla si Kateřina s iracionálním rozhořčením, ale byla rozhořčená spíš sama na sebe. Opět se utápí v myšlenkách, které nikam nevedou. Takhle to už dál jít nemůže, řekla si s racionálnější odhodláním, ale stejně jako mnohokrát předtím nevěděla, k čemu by se měla odhodlat.

Mít dítě s Gustavem? Vysadit prášky, spolehnout se, že Gustav si dítě zamiluje a že začne oceňovat i Kateřininy dobré vlastnosti, nejenom lásku a něhu, ale také spolehlivost a přizpůsobivost? Nebyla si jistá, jestli je to dobrý nápad. Přesto by ho začala uskutečňovat - kdyby bylo pondělí, středa nebo pátek.

Ale bylo úterý a Kateřinu opět čekal domácí večer ve společnosti kočky. Osamělé bloudění po internetu. Při něm objevila další zajímavou informaci: *"... žádosti o rezidenční pobyt ve Finsku pro mladé vědce do třiceti let je třeba zaslat do konce ledna."*

V tom okamžiku do sebe všechno zapadlo. Pojede na rezidenční pobyt do Finska a napíše tam dizertaci o pravém otci Boženy Němcové. Mezitím se nějak vyřeší vztah s Gustavem, a všechno ostatní taky. Rychle vyplnila a odeslala formulář žádosti o rezidenční pobyt. Pak ještě zjistila, že ve Finsku se Armfelt nejmenuje Gustav Mořic (kde by taky Finové vzali ř), nýbrž Kustaa Mauri. A že žil na zámečku v Halikko. A rezidence byla v Sodankylä. Ani jedno divné jméno Kateřině nic neříkalo. Snad ta dvě místa nebudou daleko od sebe, zadoufala, ale víc nad tím nepřemýšlela. Ve Finsku to zjistí, proto tam jede.

Pak vzala telefon a zavolala Gustavovi, i když vlastně nevěděla, co mu chce říct, a bylo to proti všem pravidlům jejich takzvaného vztahu. Gustavův telefon vzala žena. Manželka, napadlo Kateřinu, ale pak si pomyslela, že žena nemusí být nutně manželka. Prostě úterní žena. "Ano,

můžete mu něco vyřídit," přikývla Kateřina, "ať ke mně zítra nechodí. Ne, ne na konzultace. Ke mně ať nechodí, ke mně domů, protože jedu do Finska," řekla škodolibě a nelogicky. Pak zavolala rodičům a zeptala se, jestli by k nim mohla dát na tři měsíce kočku. Přitom pořád ještě nevěděla, jestli rezidenční pobyt získá.

Získala, a za několik týdnů do Finska odjela. Přesněji řečeno do Laponska. V Praze se už na farmářských trzích prodávaly sněženky, ale v Sodankylä, sto kilometrů za polárním kruhem, ležely závěje sněhu. Vědecká rezidence byla stroze zařízená dřevěná chalupa na kraji městečka.

"Kdybyste něco potřebovala, tak nejbližší soused žije kilometr odsud tímhle směrem," informovala Kateřinu předsedkyně spolku přátel vědy, která pro ni přijela autem na nádraží. "Ale dejte pozor, je tam močál, tak ať do něj nezapadnete."

"Jak to, že zrovna tady je rezidence pro mladé evropské vědce?" zeptala se Kateřina zdvořile.

"Majitel loni zemřel. Měl nehodu, srazil se v autě s losem. Žil sám, tady žije hodně lidí samo. A ten barák patřil obci, tak co s ním? Takhle aspoň můžeme čerpat dotace z EU," vysvětlila paní předsedkyně a pozvala Kateřinu na oběd. "Členové našeho spolku se těší, že jim představíte svůj výzkum. No, hlavně členky, abych byla upřímná."

Jak v téhle pustině může žít někdo sám, divila se Kateřina v duchu. Sama si neuměla představit, že tady vydrží do zítřka, natož celé tři měsíce.

"... největší česká spisovatelka Božena Němcová byla krásná žena, milovalo ji mnoho mužů a ona milovala je. Po kom svou krásu a vášeň zdědila? Po hypotetické matce, kněžně Kateřině Zaháňské původem z Kuronska, nebo po jednom z možných otců, finském diplomatovi Kustovi Maurim Armfeltovi? Nebo to bylo úplně jinak? Právě to bych chtěla při svém studijním pobytu ve Finsku vyzkoumat. Děkuji vám, že jste mě vyslechli, a těším se na vaše náměty a připomínky."

Kateřina dokončila prezentaci a dychtivě se rozhlédla. Netrpělivě očekávala polemické otázky, ale ještě netrpělivěji čekala na jídlo, protože v téhle vesnici uprostřed pustiny ještě neobjevila obchod.

"Pletete?" usmála se na ni jedna z členek spolku.

"Prosím?" zeptala se popleteně, jestli dobře rozuměla.

"Chtěla bych vás pozvat do našeho pletařského spolku," usmála se paní přátelsky. "Scházíme se každou středu v pět hodin tady."

Ale Kateřina plést neuměla, nikdy nedržela v ruce jehlice.

Neuměla ani topit v kamnech, ale to ani nepotřebovala, topení fungovalo na elektřinu. Našla i cestu do obchodu, nakoupila si zásoby. Úplně sama v chalupě nebyla. Společnost jí dělala vycpaná losí hlava s obrovskými parohy. První den se jí bála, ale pak si na zvíře zvykla. A dokonce se jí zdálo, že se na ni los směje. Možná škodolibě, protože nakonec přece jenom vyhrál. Nehoda nebyla náhoda - kdoví, kolik losů majitel chalupy předtím poslal do věčných lovišť.

Za týden Kateřina napsala osnovu práce a první verzi první kapitoly a hned ji odeslala vedoucímu. Pak ji napadlo, že by mohla napsat taky Gustavovi - jen tak, aby si uprostřed pustiny připadala míň ztracená. Ale než ten nápad stihla promyslet, monitor najednou zčernal. Lampička zhasla, lednička přestala vrčet a kamna začala vychlázet. Kateřina zapálila svíčku a čekala, až proud zase naskočí. Po hodině pochopila, že se asi jen tak nedočká. Nevěděla, jestli proud vypadl jen u ní, nebo všude. Bylo to ale jedno, protože by ho stejně neuměla nahodit, netušila, kde jsou tady pojistky. A byla tma. Když se za světla naposledy podívala na teploměr, bylo dvacet stupňů pod nulou. Váhavě sáhla po telefonu, ale nemusela přemýšlet, komu zavolat - telefon byl vybitý.

Navlékla se do všeho, co si s sebou přivezla, a přikryla se několika dekami, které v chalupě našla. Přesto nespala. Chvěla se zimou a strachem. Co si počne? V jednu zoufalou chvíli ji dokonce napadlo, že by mohla sundat ze zdi losí hlavu a stočit se kolem ní do klubíčka - ale kdyby ze svého pelíšku vylezla, asi by zmrzla.

Ráno jí nic jiného nezbyvalo. Nepřevlékala se, nemyla, jen před chalupou hrábla do sněhu a otřela si tváře. A vyrazila do sněhu a větru, přes silnici a dál, směrem, kudy měla vést cesta k sousedovi. Ale bylo to vůbec tudy? Kateřina nedávala ten první den moc pozor. Tehdy ještě nevěděla, proč by

měla chodit k neznámému sousedovi. Bojovala se sněhem a větrem, kráčela pořád dopředu. Z knih a filmů o lidech, kteří umrzli na sněhových pláních, věděla, že se nesmí zastavit. Měla strach, ale pořád ještě úplně nevěřila, že by se to mohlo stát i jí. Není přece žádná dobrodružka ani cestovatelka, je tady na výzkumném pobytu, v rezidenci zaštitěné dvěma univerzitami, krajským úřadem, akademií věd a dokonce i Evropskou unií. Ale k sousedovi to mělo být kilometr, a ona se tady boří do sněhu už nejmíň hodinu. Dokonce se jí zdálo, že se začíná bořit čím dál víc. Močál? Močály třeba nezamrzají ani ve dvaceti stupních mrazu.

Pak před sebou uviděla několik dřevěných domečků, a z komína toho největšího stoupal k nebi kouř. Zaklepala, ale nečekala na vyzvání, v hučení větru by ho stejně neslyšela. Rozrazila dveře a vítr dovnitř chrstnul závěš sněhu.

"Promiňte," řekla anglicky a teprve pak zvedla hlavu a podívala se, jestli v místnosti vůbec někdo je.

Za stolem seděl muž. Zvedl k ní hlavu.

"Jsem vaše sousedka. Jsem tady na vědeckém rezidenčním pobytu. Píšu práci o finském diplomatovi a šlechtici Kustovi Maurim Armfeltovi, protože se objevila určitá hypotéza, která ho spojuje s českými dějinami."

"Jistě, jistě," muž se zájmem přikyvoval. "Já jsem Mauri," představil se pak. Zvláštní náhoda, pomyslela si Kateřina, stejně jako Armfelt. Nebo se ve Finsku jmenuje Mauri každý druhý.

"Já jsem Kateřina," představila se.

A uvědomila si dvě věci. Za prvé, že neznámý Armfelt je ve Finsku asi mnohem významnější postava, než si myslela, když ho zná i člověk v chalupě v Laponsku, kde na zdi sice visí veliká losí hlava (ještě větší než u ní v rezidenci), ale není tu vidět ani jedna jediná knížka.

Za druhé si uvědomila - když se trochu rozkoukala -, že soused Mauri je docela pohledný mužský. Tváře ošlehané mrazivým větrem, krátké hnědé vlasy, oči trochu do zelena. A v nich náznak úsměvu.

"Už od včerejška mi nejde elektřina," dostala se konečně k tomu, proč přišla. "A nevím, co mám dělat," upřela na něj úpěnlivý pohled a bez vyzvání si sedla ke stolu.

"Máte hlad?" zeptal se Mauri. Nečekal na odpověď, vstal, z velkého hrnce na kamnech nabral do talíře nějakou hnědou omáčku a přisunul ho ke Kateřině.

Hladově se do jídla pustila, i když jindy by nad takovým nádobím - otlučeným a nepříliš čistým - ohrnula nos, a nad tuhými kousky masa v omáčce taky. "Co to je?" zeptala se zvědavě a posunula talíř blíž k muži. Pochopil a přidál jí.

"Sob," odpověděl krátce.

"Sob?" zopakovala nevěřicně. Kýčovití sobové z Číny svítí o Vánocích v každé druhé výloze, ale Vánoce byly už dávno. Zadívala se na muže pozorněji. Vypadá mladě, ale třeba je to kouzelný dědeček z pohádky. Santa Claus.

"Mám jich tisíc," řekl muž.

Tisíc Santů Clausů, napadlo Kateřinu. "Tisíc sobů?" zeptala se a nevěřicně pohlédla k oknu.

Neviděla ani jednoho. Nevěděla, jestli je tisíc sobů hodně nebo málo. V Praze by byl moc i jeden sob, ale tady v Laponsku je to asi jinak. Ale hlavně nevěděla, co má teď dělat. Kdyby už elektřina fungovala, poděkovala by za jídlo, vrátila se do chalupy a začala psát druhou kapitulu.

"Elektřina dneska nepůjde," řekl muž, "a možná ani zítra. Havárie."

"Aha," řekla. Anglicky znělo líp než česky. "*I see.*" A nejistě se na muže podívala. Zoufale.

"Musíte zůstat tady," oznámil jí muž. "Jinak zmrznete."

"Děkuju," řekla a ani ji nenapadlo, že zůstat u cizího muže je nejenom nevhodné, ale i nebezpečné, a že svou chalupu ani nezamkla a nechala tam počítač a telefon a že nemá přístup na sociální síť a nevezala si náhradní prádlo, noční ani denní krém a kartáček na zuby taky ne a nemá v čem spát...

Nic z toho, co by v Praze považovala za téměř nepřekonatelnou překážku, tady nebylo důležité.

Nemůže dělat nic jiného, než tady zůstat. Jinak zmrzne. Pocítila neuvěřitelnou úlevu.

"Nechcete si zajet pro věci?" zeptal se jí Mauri. "Jedu nakrmit soby, můžete se svézt se mnou." Ještě nikdy neseděla s neznámým mužem na sněžném skútru a neujížděla bílou tmou. S žádným mužem, a sama taky ne. A ještě nikdy nehladila soba. Tisíc sobů. Vypadali jako los v její chalupě, taky se smáli. Byli mnohem menší, ale zato živí. Huňaté zimní kožešiny a teplé čumáčky. Kateřina mezi nimi nadšeně poskakovala, jako městské dítě, když se octne na prázdninách na venkově. Mauri ji shovívavě pozoroval. "Ještě musíme zajet pro vaše věci," připomněl. Cestou ke své rezidenci najednou dostala strach, aby se nerozsvítilo světlo a ona tady nemusela zůstat.

Ale světlo se nerozsvítilo, ani když se vrátili k Maurimu. Rozpačitě si sedla ke stolu. V kuchyni byla jen jedna postel. Dva lidi by se na ni vešli, ale museli by ležet hodně blízko sebe. Museli by si být opravdu hodně blízcí. Ale v dalších místnostech se asi netopí... pokud tady vůbec nějaké další místnosti jsou. Byly. Mauri otevřel dveře do sousední místnosti a vrátil se v něčem, co vypadalo trochu jako tepláky a trochu jako pyžamo.

"Pojďte si lehnout," pozval Kateřinu. "Jinak zmrznete."

Takovým argumentem mě ještě nikdy žádný mužský do postele nezval, pomyslela si Kateřina a zaváhala, jestli to má říct nahlas.

Řekla, ale až ráno. Až když už si byli opravdu hodně blízcí. Protože se probudili zimou a postel byla opravdu hodně úzká.

"Musím jít nakrmit soby," pohladil ji Mauri po tváři a vstal. "Pojď se mnou. Jinak zmrzneš," dodal už známý argument a oba se rozesmáli.

Za několik týdnů se Kateřina vypravila do vesnice.

"Potřebuju těhotenský test," řekla tiše a se sklopenou hlavou, když přišla v lékárně na řadu.

"Vy jste ta od Mauriho," zasmála se lékárnice spiklenecky a podala jí krabičku s testem. Jak to může vědět? podivila se Kateřina. U Mauriho bydlela jen pár dnů, když nefungovala elektřina. Od té doby ho navštěvovala, to je pravda, a on ji taky, ale neviděla je spolu živá duše. Lidská duše, zato sobích duší hodně. Sobové ovšem neroznášejí po vesnici drby, že Mauri už konečně není sám, po pěti letech, kdy od něj utekla žena. Mauri to Kateřině řekl hned druhý den. Manželka se chtěla se odstěhovat do města a tam dělat kariéru, a já jsem chtěl dítě, a nakonec jsem neměl ani ženu, ani dítě.

Dvě čárky na těhotenském testu si Kateřina prohlížela se smíšenými pocity.

První pocit byla radost. To, co si tak dlouho přeje, se teď konečně splní. Za necelých devět měsíců. Bude mít dítě! Možná otěhotněla hned po té první noci s Maurim. Vlastně po prvním ránu. Když k němu šla sněhovou vánicí, nevzala si s sebou vůbec nic. Na antikoncepční pilulky si ani nevzpomněla. Nebyly důležité. Důležité bylo nezmrznout, a to se jim díky úzké posteli podařilo. A nejenom nezmrznout.

Druhým pocitem v pořadí byl zmatek. Proč jsem nevysadila pilulky už dávno, napadlo Kateřinu. Už dávno jsem mohla mít dítě, doma a s Gustavem, vyčítala si, jako by zapomněla, že s Gustavem dítě mít nechtěla, a on s ní už teprve ne. Proto odjela do Finska, aby se od Gustava oprostila. Aby ji přešly hloupé nápady mít dítě s někým, koho nemá ráda a koho si neváží. A kdo ji nechce.

Odjela do Finska, aby za sebou spálila mosty. Ale ne, aby tady žila! Copak si umí představit, že by vyměnila svůj malý elegantní byt v Praze na Vinohradech za velkou dřevěnou chalupu uprostřed Laponska? Jednu kočku za tisíc sobů? Že nadějná vědkyně na prahu kariéry bude kydat sobí hnůj a dojit sobí samice?

A umí si představit, že bude mít dítě s Maurim? Vždyť o něm nic neví! Nic, jen že ho opustila žena, protože s ním nechtěla mít dítě. Ale je to pravda? Co když to bylo přesně naopak, manželka odešla, protože dítě nechtěl Mauri?

Ano, umím si to představit, musela si Kateřina v duchu přiznat. Zato si neuměla představit, že si za tři týdny, až rezidenční pobyt skončí, sbalí kufry a vrátí se do Prahy a do svého bývalého života, jako by se vůbec nic nestalo, a za několik měsíců pak porodí dítě a zahrne ho takovou spoustou lásky a něhy, že se obejde bez otce, bude mu stačit matka. Nebude mít ostatně na výběr. Kateřina

své dítě postaví před hotovou věc. Nikdy už Mauriho neuvidí a nikdy mu o dítěti neřekne. Otřásla se. Ne, to nikdy neudělá. Ani dítěti, ani Maurimu, ani sobě. Hlavně sobě to neudělá. Protože se do Mauriho zamilovala. Chce s ním žít a vychovávat dítě. Kdekoliv. Je ale jasné, že to kdekoliv znamená tady, na kraji Sodankylä sto kilometrů nad polárním kruhem, protože tisíc sobů se jen tak snadno nikam jinam nepřemístí.

Ale chce to i Mauri? Co když řekne ne, to dítě nemůže být moje? Mohla by to být pravda, napadlo Kateřinu s hrůzou, mohlo by to dítě být Gustavovo? Ne, rozhodně ne, to není možné... ale co když Mauri řekne jenom ne, já to dítě nechci? Třetím pocitem v pořadí byl strach.

Že bude ještě tři týdny trčet ve své rezidenci a psát práci o tom, jestli Kateřina (Zaháňská) měla dítě (Boženu) s Gustavem (Armfeltem), Maurim (taky Armfeltem), nebo s někým úplně jiným.

Bude kousek od Mauriho, ale přitom ho už nikdy neuvidí, protože on nebude chtít...

Ne! Musí mu o těhotenství a dítěti brzy říct, jinak se pravdu nedozví. Co nejdřív, nejradši hned teď, věděla, ale nedokázala k tomu sebrat odvalu. Musí počkat, až nastane ta pravá chvíle.

Dvě čárky na těhotenském testu byly sice hlavní, ale ne jediná zpráva toho dne. Přinesl ještě dvě další.

Kateřina konečně dostala odpověď od vedoucího dizertační práce. Psal ve třetí osobě - možná si myslel, že už píše rovnou posudek.

"... práce je v dosavadní podobě naprosto nevyhovující, připomíná spíš kvaziidylku na pokračování do časopisu pro ženy než solidní vědecký text. Poněkud bulvární je už samo téma, tedy pátrání po biologických rodičích největší české spisovatelky - jako by to něco měnilo na jejím díle a jeho minulé i současné recepci. Přesto by se mohlo při seriózním přístupu stát základem pro zmapování geopolitického rozložení tehdejší Evropy a jeho srovnání se současnými konstelacemi. Autorka ovšem vychází z obsesivní představy, že kněžna Kateřina Zaháňská toužila zoufale po dítěti, a proto navazovala milostné vztahy se všemi významnými muži tehdejší evropské politiky, nehleděla přitom ani jejich národnost ani na to, jsou-li svobodní, ženatí, nebo vdovci. Pravdou je ovšem pravý opak. Milostným vztahům se Kateřina Zaháňská nevyhýbala, zato početí se bála doslova jako čert kříže a všemožně se před ním chránila, jak by kolegyně zjistila v řadě relevantních historických pramenů, kdyby se ovšem obtěžovala po nich sáhnout."

Druhá zpráva přišla od Gustava. Byla podstatně kratší. "Prosím, ozvi se mi, manželka mě opustila a vyhodila z bytu, protože se o nás dvou dozvěděla," psal jí s podivuhodnou přímočarostí. O nás dvou? zasmála se Kateřina hořce. To přece neplatilo nikdy, a teď už teprve ne.

"Co kdybychom se zajeli podívat na Armfeltův dům?" navrhla v jedno sobotní ráno, když sníh už roztál a do okna svítilo slunce.

"Čí dům? Nějakého tvého známého?" podíval se na ni Mauri nedůvěřivě.

"Přece Armfelta. Říkala jsem ti, že o něm píšu práci... nebo jsem spíš psala. Copak ty nevíš, kdo to je?"

"Ne," zavrtěl Mauri hlavou.

"A proč ses tvářil, jako že ho znáš?" zeptala se a v hlase se jí objevila výčitka. Jestli jí lže už od začátku... vlastně od prvního dne... Ale proč?

"Strašně ses mi líbila a bál jsem se, abys neodešla," řekl Mauri, jako by jí četl myšlenky.

Ukázalo se ovšem, že Armfeltovo sídlo, kde možná došlo k početí Boženy Němcové, je daleko na jihu, skoro tisíc kilometrů odsud.

"Nezajedeme si radši do Rovaniemi, do Santatropiclandu? Zajdem do bazénu, objednáme si vířivku se šampaňským..." navrhl Mauri.

"Se šampaňským?" zopakovala Kateřina, zamyslela se - a pak rázně zavrtěla hlavou. Pravá chvíle právě nastala. "Já šampaňský pít nemůžu, protože čekám dítě," oznámila se sklopenýma očima a pak je k Maurimu pomalu zvedla.

"Tak zajedeme do Rovaniemi koupit větší postel," řekl všedním hlasem a Kateřině prolétlo hlavou zklamání. To je všechno, co k tomu řekne? "A koupíme už rovnou postýlku ... pro to malý," dodal Mauri zjihle a konečně Kateřinu objal.

Literární vědkyně Kateřina věděla, že v dobré literatuře nemají takovéhle laciné happyendy co dělat. Božena Němcová o žádných nepsala. A v životě zrovna tak! Kde je psychologická hloubka, nepřízeň osudu, existenciální tíseň, nástrahy a jejich překonávání, překážky, přes něž vede cesta ke hvězdám?

Může se přece stát spousta věcí. Ve velké posteli k sobě budou mít daleko a jejich city prudce ochladnou. Zmrznou - city, a oni dva taky. Nebo Kateřinu přestane bavit kydat sobí hnůj a dojit sobí mléko a uteče Maurimu do Prahy. Nebo ji potká sob. Nebo všech jejich tisíc sobů dostane sobí mor a odebere se do věčných lovišť... nebo pastvišť. Nebo se dítě, které se má narodit na Štědrý den, bude na svět hlásit předčasně, zrovna když Kateřina bude sedět v pletařském kroužku a plést mu obleček. Mauri pro ni pojede, aby ji co nejdřív dovezl do porodnice, a zapadne do močálu. Nebo dostane smyk. Nebo se srazí s losem.

Nic z toho nebylo vyloučené a mohla by se stát ještě spousta dalších a možná horších věcí, ale Kateřina na ně ani nepomyslela. Nemyslela vůbec na nic a všechny zmatené pocity vystřídala radost. Happyend znamená šťastný konec - ale tohle je přece šťastný začátek.